

บันทึกการเล่าเรื่อง

กิจกรรมถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สำนักวิชาการและงานทะเบียน

เรื่อง เส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพ

วันศุกร์ที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เวลา ๑๕.๐๐ น

ณ ห้องประชุมชั้น ๕ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

ผู้ถ่ายทอดความรู้	รายละเอียดของเรื่อง	สรุปความรู้ที่ได้
นางสาวปยาณี จินาพันธ์ เจ้าหน้าที่บริหารงาน ทั่วไปปฏิบัติการ สำนักส่งเสริมวิชาการและ งานทะเบียน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลพระนคร	<p>ผู้ถ่ายทอด ได้นำเสนอความรู้ที่เกี่ยวข้องกับความก้าวหน้าในอาชีพของบุคลากร ด้วยการนำเสนอผลงาน ทั้งในระดับจากปฏิบัติการไปสู่ระดับชำนาญการ และระดับชำนาญการไปสู่ระดับชำนาญการพิเศษ โดยผู้ถ่ายทอดได้เข้ารับการฝึกอบรมการเขียนคู่มือปฏิบัติงานเพื่อจัดทำผลงานขอตำแหน่งที่สูงขึ้น รายละเอียดดังนี้</p> <p>เทคนิคและวิธีการเขียนคู่มือการปฏิบัติงานจากงานประจำ</p> <p>คู่มือการปฏิบัติงาน หมายถึง เอกสารที่แต่ละหน่วยงานสร้างขึ้นมาเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของหน่วยงานนั้น และใช้เป็นคู่มือสำหรับศึกษาการปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงานอื่นที่ยังสามารถปรับปรุงให้สอดคล้องกับระเบียบ วิธี และเทคโนโลยี ที่เปลี่ยนไปในอนาคต</p> <p>๑.๑ วัตถุประสงค์ของคู่มือการปฏิบัติงาน</p> <p>เพื่อให้การปฏิบัติงานในปัจจุบันเป็นระบบและมีมาตรฐานเดียวกัน ได้ผลลัพธ์ที่เหมือนกันและคงที่</p> <ul style="list-style-type: none"> ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ใช้บริการทราบ และเข้าใจว่าควรทำอะไรก่อนและหลัง เพราะจะแสดงถึงลำดับขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจน (Flow of Steps) ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ใช้บริการทราบว่าควรปฏิบัติงานอย่างไร เมื่อใด กับใคร เพราะจะระบุรายละเอียดอย่างครบถ้วน เพื่อให้การปฏิบัติงานสอดคล้องกับนโยบาย วิสัยทัศน์ ภารกิจ และเป้าหมายขององค์กร เพราะถ้าผ่านการพิจารณา ทบทวน และอนุมัติแล้ว และมีการแสดงวัตถุประสงค์ในการจัดทำอย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้บริหารติดตามงานได้ทุกขั้นตอน เพราะมีการแจกจ่ายไปยังผู้เกี่ยวข้องทุกคนและจัดเก็บไว้อ้างอิง	<p>- เทคนิคการทำคู่มือปฏิบัติงานเพื่อทำผลงานขอตำแหน่งที่สูงขึ้น</p> <p>๑. การเขียนบทนำ</p> <p>หลักการต่างๆไป ควรเขียนนำให้ผู้อ่านเข้าใจถึงปัญหา แนวคิด วัตถุประสงค์ ขอบเขต และประโยชน์ของเรื่องที่กำลังเขียนคู่มือการปฏิบัติงาน ควรเขียนให้ผู้อ่านอยากอ่านเรื่องที่กำลังเขียนว่า เป็นเรื่องที่สำคัญ มีความท้าทาย และน่าสนใจอย่างไร</p> <p>๒. การเขียนความเป็นมาและความสำคัญ</p> <p>เขียนอธิบายถึงภูมิหลัง อันเป็นที่มาของเรื่องที่กำลังเขียนคู่มือการปฏิบัติงาน ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร? มีความเป็นมาอย่างไร? มีความสำคัญอย่างไร? มีเหตุผล และ ความจำเป็นอะไร? งานที่เรา กำลังปฏิบัติอยู่นี้มีความสำคัญกับมหาวิทยาลัย กับหน่วยงานที่สังกัดอย่างไร? ถึงต้องมาเขียนเป็นคู่มือการปฏิบัติงานเล่มนี้</p>

ผู้ถ่ายทอดความรู้	รายละเอียดของเรื่อง	สรุปความรู้ที่ได้
	<p>รายละเอียดได้ครบถ้วนมากกว่าการอธิบายด้วยวาจาเพียงอย่างเดียว ซึ่งอาจอธิบายตกหล่นไม่ครบถ้วน เพราะในบางกระบวนการอาจจะมีพนักงานมากหรือเข้าใหม่อยู่ตลอดเวลา จึงป้องกันการงานที่ไม่เหมือนกัน</p> <ul style="list-style-type: none"> • ใช้เป็นสื่อในการประสานงาน เพราะมีการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือหน่วยงาน เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงหรือปัญหาเกิดขึ้นสามารถใช้ในการประชุม หรือประสานงานร่วมกัน • ใช้เป็นเอกสารอ้างอิงในการทำงาน • ได้งานที่มีคุณภาพตามที่กำหนด • ผู้ปฏิบัติงานไม่เกิดความสับสน • แต่ละหน่วยงานรู้งานซึ่งกันและกัน • บุคลากรหรือเจ้าหน้าที่สามารถทำงานแทนกันได้ • สามารถเริ่มปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง และรวดเร็วเมื่อมีการโยกย้ายตำแหน่ง • ลดขั้นตอนการทำงานที่ซับซ้อน • ลดข้อผิดพลาดจากการทำงานที่ไม่เป็นระบบ • ช่วยเสริมสร้างความมั่นใจในการทำงาน • ช่วยให้เกิดความสม่ำเสมอในการปฏิบัติงาน • ช่วยลดความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในการทำงาน • ช่วยลดการตอบคำถาม • ช่วยลดระยะเวลาในการสอนงาน • ช่วยให้การทำงานเป็นมืออาชีพ • ช่วยในการออกแบบระบบงานใหม่ และปรับปรุงงาน <p>องค์ประกอบของคู่มือการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นเอกสารที่จะบอกเล่าให้ทราบถึงกระบวนการงานว่า “ใคร?” ต้อง “ทำอะไร?” “ทำที่ไหน?” “ทำเมื่อไร?” และ “ทำไม?” มี ๘ ส่วน</p> <ul style="list-style-type: none"> • วัตถุประสงค์(Objectives) • ขอบเขต(Scope) • คำจำกัดความ(Definition) • ความรับผิดชอบ(Responsibilities) • ขั้นตอนการปฏิบัติงาน(Procedure) • เอกสารอ้างอิง(Reference Document) • แบบฟอร์มที่ใช้(Form) • เอกสารบันทึก(Record) 	<p>๓. การเขียนวัตถุประสงค์</p> <ul style="list-style-type: none"> - ต้องมีความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน - จะต้องระบุสิ่งที่ต้องการให้ชัดเจน - ต้องมีเหตุผลในการทำ - ต้องมีขอบเขตด้านเวลาไว้ด้วย <p>๔. การเขียนประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ</p> <p>หลักในการเขียนประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ มีดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - เขียนด้วยข้อความสั้น กะทัดรัด ชัดเจน - สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และอยู่ในขอบเขตของคู่มือ - ระบุประโยชน์ที่เกิดจากผลที่ได้คู่มือ - ในกรณีที่ระบุประโยชน์มากกว่า ๑ ประการ ควรระบุเป็นข้อ <p>๕. การเขียนขอบเขตของคู่มือ</p> <p>เป็นการเขียนที่อธิบายให้ผู้นำคู่มือการปฏิบัติงานไปใช้ได้ทราบถึงขอบเขตของคู่มือการปฏิบัติงานนี้ว่าครอบคลุมตั้งแต่ขั้นตอนใด? ถึงขั้นตอนใด? ของหน่วยงานใด? เกี่ยวข้องกับใคร? ที่ใด? และเมื่อใด?</p>

ผู้ถ่ายทอดความรู้	รายละเอียดของเรื่อง	สรุปความรู้ที่ได้
	<p>โครงร่าง/โครงเรื่อง(Outline)ไว้ในเอกสาร การเขียนคู่มือปฏิบัติงาน Work Manual ไว้เป็นจำนวน ๕ บท ดังนี้</p> <p>บทที่ ๑ บทนำ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความเป็นมา/ความจำเป็น/ความสำคัญ - วัตถุประสงค์ - ขอบเขต - นิยามศัพท์เฉพาะ/คำจำกัดความ <p>บทที่ ๒ บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่ง - ลักษณะงานที่ปฏิบัติ - โครงสร้างการบริหารจัดการ <p>บทที่ ๓ หลักเกณฑ์วิธีการปฏิบัติงานและเงื่อนไข</p> <ul style="list-style-type: none"> - หลักเกณฑ์การปฏิบัติงาน - วิธีการปฏิบัติงาน - เงื่อนไข/ข้อสังเกต/ข้อควรระวัง/สิ่งที่ควรคำนึงในการปฏิบัติงาน - แนวคิด/งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง <p>บทที่ ๔ เทคนิคในการปฏิบัติงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - แผนกลยุทธ์ในการปฏิบัติงาน - ขั้นตอนการปฏิบัติงาน - วิธีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน - จรรยาบรรณ/คุณธรรม/จริยธรรมในการปฏิบัติงาน <p>บทที่ ๕ ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขและการพัฒนางาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน - แนวทางแก้ไขและพัฒนางาน - ข้อเสนอแนะ 	<p>ตลอดจนครอบคลุมถึง กฎระเบียบ มติที่ประชุม ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ หนังสือเวียน อะไร? ฯลฯ</p> <p>๖. การเขียนคำจำกัดความ/นิยามศัพท์เฉพาะ</p> <p>อาจนิยามโดยอาศัยจาก ทฤษฎี จากหลักการ หรือจากแนวคิดของผู้รู้</p> <p>๗. การเขียนโครงสร้างหน่วยงาน ซึ่งประกอบด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> ● โครงสร้างองค์กร (Organization chart) ● โครงสร้างการบริหารหน่วยงาน (Administration chart) ● โครงสร้างการปฏิบัติงาน (Activity chart) <p>๘. การเขียนภาระหน้าที่รับผิดชอบของหน่วยงานและตำแหน่ง ซึ่งจะประกอบด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ภาระหน้าที่หลักของหน่วยงานที่สังกัด ● ภาระหน้าที่หลักของงานที่สังกัด ● ภาระหน้าที่รับผิดชอบของตำแหน่ง <p>๙. การเขียนหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติงาน ผู้เขียนไม่ควรไปคัดลอกหรือพิมพ์ตามต้นฉบับตัวจริงมาทั้งหมด ควรสรุปให้เป็นภาษาเขียนที่เป็นสำนวนของตนเองที่สามารถนำไปปฏิบัติได้</p>

ผู้ถ่ายทอดความรู้	รายละเอียดของเรื่อง	สรุปความรู้ที่ได้
		<p>๑๐. การเขียนขั้นตอนการปฏิบัติงาน</p> <p>ขั้นตอนการปฏิบัติงานเป็นการอธิบายถึงขั้นตอนการทำงานอย่างละเอียดว่าทำอะไร? ทำที่ไหน? ทำอย่างไร? ทำเมื่อไร? ซึ่งจะช่วยให้ผู้ศึกษาค้นคว้า/ผู้นำคู่มือไปใช้มองเห็นภาพความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและงานโดยเขียนออกมาในรูป Flow chart ทำให้เกิดความเข้าใจง่าย</p> <p>เทคนิคการเขียนคู่มือการปฏิบัติงานให้เข้าใจง่าย ซึ่งประกอบด้วยเทคนิควิธีต่างๆ คือ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● เทคนิคการใช้ตัวอย่าง ● เทคนิคการใช้รูปภาพ ● เทคนิคการใช้การ์ตูน ● เทคนิคการใช้ภาพมัลติมีเดีย ● เทคนิคการใช้ตารางหรือแบบฟอร์ม

การถอดบทเรียนการเรียนรู้ด้วยการวิเคราะห์หลังการปฏิบัติ
After Action Review (AAR)

1. เป้าหมายของการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งนี้คืออะไร

เพื่อให้สามารถเขียนคู่มือการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องตรงตามหลักวิชาการ

2. สิ่งที่บรรลุเป้าหมายคืออะไร เพราะอะไร

บุคลากรได้รับความรู้ มีความรู้ความเข้าใจที่มากขึ้น และนำความรู้ไปใช้ในการเขียนคู่มือเพื่อเสนอขอตำแหน่งได้

3. สิ่งที่ไม่บรรลุเป้าหมายคืออะไร เพราะอะไร

.....

.....

.....

.....

.....

4. สิ่งที่เกิดความคาดหวังคืออะไร

.....

.....

.....

.....

.....

5. คิดจะกลับไปทำอะไรต่อ

.....

.....

.....